

1. oktober 2024

Changes to the Danish Act on Certain Commercial Companies and the Danish Companies' Act with respect to democratic businessesSummary in English:

The Danish Parliament has adopted amendments to the Danish Act on Certain Commercial Companies and the Danish Companies' Act. The amendments seek to make democratic businesses, where participation and influence is not based on the share of the capital, a more viable and attractive business structure for entrepreneurs. The main changes are: 1) Democratic businesses can have investors (passive participants) having up to 30 % of the total votes, 2) more flexibility with respect to transforming a democratic business to a limited liability company and vice versa, and 3) the possibility for a democratic business to establish a restricted reserve based on a certain portion of its profits or assets.

Folketinget har vedtaget en ny lov baseret på de anbefalinger, som Ekspertarbejdsgruppen om demokratiske virksomheder udarbejdede i juni 2022. Loven indeholder en række nye initiativer, der skal forbedre vilkårene for demokratiske virksomheder, så de i højere grad sidestilles med bl.a. kapitalselskaber. Loven ændrer blandt andet selskabsloven og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Folketinget vedtog den 4. juni 2024 lovforslag L 151 om ændring af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder ("LEV"), selskabsloven ("SL") m.v. ("Loven").¹ Loven trådte i kraft den 1. juli 2024.

Loven består af tre hovedinitiativer, der påvirker virksomheder med begrænset ansvar ("V.M.B.A."). Begrebet V.M.B.A dækker over andelsselskaber med begrænset ansvar ("A.M.B.A."), foreninger med begrænset ansvar ("F.M.B.A.") og selskaber med begrænset ansvar ("S.M.B.A."),² men ikke kapitalselskaber. Initiativerne består af følgende: (i) Mulighed for, at V.M.B.A.'er kan modtage investering fra passive deltagere, (ii) nye omdannelsesmuligheder til og fra et kapitalselskab og (iii) mulighed for aktivsikring ved oprettelse af en bunden reserve. Hovedinitiativerne gennemgås i dette nyhedsbrev.

---

¹ Lovens fulde titel er: Lov om ændring af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, selskabsloven, lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love (Bedre vilkår for demokratiske virksomheder samt regler om frakendelse af retten til at være ledelsesmedlem som følge af digitaliseringsdirektivet).

² Siden 1. januar 2014 har det ikke været muligt at stifte nye S.M.B.A.'er.

C O P E N H A G E N L A W

Demokratiske virksomheder baserer sig på demokratisk medlemskontrol og på, at ejerne (medlemmerne) deltager aktivt og personligt i virksomheden som fx kunder, leverandører eller medarbejdere. De er derfor typisk organiseret som en V.M.B.A, da disse som udgangspunkt er organiseret efter princippet "ét hoved, én stemme". Derudover er ind- og udtræden af en V.M.B.A. nemmere og mere fleksibel end kapitalejerens udtræden af et kapitalselskab. Dette skyldes bl.a., at der ikke stilles krav om selskabskapital, hvorfor indtræden ikke kræver kapitalforhøjelse eller køb af kapitalandele, og udtræden ikke kræver kapitalnedsættelse eller salg af kapitalandele.

Lovens ændringer er rettet mod reguleringen af V.M.B.A.'er i LEV. Der er f.eks. indført en definition af virksomheder med begrænset ansvar i LEV § 3, stk. 1. Bestemmelsen medfører ingen materielle ændringer. Bestemmelsen kodificerer dog Erhvervsstyrelsen praksis, der tillader, at V.M.B.A.'er kan være medarbejderejede, jf. LEV. 3, stk. 1, 3. pkt.

Bestemmelsen har følgende ordlyd:

"Ved en virksomhed med begrænset ansvar forstås i denne lov et andelsselskab (andelsforening) eller en forening med begrænset ansvar, hvor ingen af deltagerne hæfter personligt, uden begrænsning og solidarisk. Det er desuden en betingelse, at der i virksomheden er mulighed for vekslende deltagerantal, og at økonomiske og forvaltningsmæssige rettigheder ikke er baseret på deltagerens andel af kapitalen. Deltagelse i virksomhedens aktiviteter kan ske på forskellig vis, herunder ved egen arbejdsindsats (medarbejdereje)"

Bestemmelsen opstiller følgende betingelser for, at en virksomhed kan være en V.M.B.A,

- 1) at ingen deltagere hæfter personligt, uden begrænsning og solidarisk,
- 2) at virksomheden kan have vekslende deltagerantal, og
- 3) at deltagerens økonomiske og forvaltningsmæssige rettigheder ikke må være baseret på deres andel af kapitalen.

Et A.M.B.A er tillige beskrevet i LEV § 4 som "en virksomhed [...], hvis formål er at virke til fremme af deltagerens fælles interesser gennem deres deltagelse i virksomheden som aftagere, leverandører eller på anden lignende måde, og hvor virksomhedens afkast, bortset fra normal forrentning af den indskudte kapital, enten fordeles blandt medlemmerne i forhold til deres andel i omsætningen eller bliver indestående i virksomheden".

Det fremgår af lovbemærkningerne til LEV § 4, at de nævnte elementer ikke nødvendigvis alle skal være til stede for, at der foreligger et andelsselskab, og visse elementer kan evt. erstattes af andre.³ Det er dog antaget i

---

³ Se FT 1993-94, tillæg A, sp. 1675.

litteraturen, at tilstedeværelsen af et andelsformål som det i § 4 omtalte er en nødvendig betingelse for, at der kan være tale om et andelsselskab.⁴

Første hovedinitiativ – muligt at rejse kapital fra investorer (passive deltagere)

Det er nu muligt for en V.M.B.A. at rejse kapital fra deltagere, der ikke deltager i virksomhedens aktiviteter eller dennes ledelse, såkaldte "investerende deltagere". Dette var ikke muligt efter de tidligere regler.

Det følger af LEV § 3, stk. 2, at investerende deltagere maksimalt må besidde 30 % af det samlede antal stemmer, og bestemmelse herom skal optages i vedtægterne. Grænsen på 30 % skyldes ifølge lovbemærkningerne, at man ikke ønsker at udvande det grundlæggende karaktertræk om deltagelse, der gælder for V.M.B.A.'er. Det bemærkes, at der altid skal være minimum to aktive deltagere i virksomheden, uanset antallet af passive investerende deltagere, jf. LEV § 3, stk. 2.

Muligheden for at få indskud fra investerende deltagere vil gøre det mere attraktivt at oprette en V.M.B.A., idet virksomheden lettere kan skaffe kapital til henholdsvis opstart og vækst. Dette kan være kapital fra enkelte investorer eller fra en bredere kreds, der som investerende medlemmer ønsker at støtte op omkring en kooperativ virksomhed, f.eks. fordi de finder den vigtig for lokalsamfundet.

Andet hovedinitiativ - nye omdannelsesmuligheder

Tidligere var det alene muligt at omdanne en V.M.B.A. til et aktieselskab. Omdannelsesmulighederne er nu udvidet, således at et V.M.B.A. også kan omdannes til et anpartsselskab, jf. LEV § 21 e. Ifølge Erhvervsministeriet er der ikke nogen saglige hensyn, der taler for, at en V.M.B.A. alene kan omdannes til et aktieselskab.

Anparts- og aktieselskaber kan tillige nu omdannes til V.M.B.A.'er, jf. SL § 325, stk. 1. Omdannelse efter SL § 325, stk. 1, kræver 2/3 flertal på generalforsamlingen og anses for gennemført, når selskabets vedtægter er ændret således, at de opfylder kravene for en V.M.B.A.,⁵ og når omdannelsen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.

Et kapitalselskab, der ønskede at omdanne sig til et A.M.B.A eller en F.M.B.A, var forud for lovændringen nødt til at lade virksomheden ophøre og derefter stifte en ny virksomhed. Herved udløstes ophørsbeskatning. Dette var ikke hensigtsmæssigt. Ændringen søger særligt at gøre det nemmere for virksomheder, der fejlagtigt er blevet etableret som et kapitalselskab at overgå til et demokratisk ejerskab.

Tredje hovedinitiativ - aktivsikring

---

⁴ Munch, Noe og Hedegaard Kristensen, Lars: "Selskabsformerne – lærebog i selskabsret", 4. udgave 2002, side 306.

⁵ Det betyder bl.a., at virksomheden skal have mindst to aktive deltagere, mulighed for vekslende deltagerkreds, og at de økonomiske og forvaltningsmæssige rettigheder ikke er baseret på deltagernes andel af kapitalen.

Loven giver V.M.B.A.'er mulighed for at træffe beslutning om aktivsikring og derved sikre, at formuen bliver i virksomheden. Ved aktivsikring henlægges en del af virksomhedens overskud, en bestemt del af virksomhedens formue eller en kombination heraf til en bunden reserve. Midlerne i den bundne reserve kan benyttes til investerings- og/eller driftsformål i virksomheden, og det er derfor ikke et krav at midlerne skal henstå uberørte. Aktivsikring kan også besluttes til glæde for virksomhedens fremtidige deltagere eller til dækning af underskud, som ikke dækkes af beløb, der kan anvendes til overskudsdeling til deltagerne, jf. LEV § 19 h, stk. 4.

Muligheden for at etablere en bunden reserve er kendt fra selskabsloven. Selskabskapitalen er for eksempel en bunden reserve, og kapitalselskaber kan derudover ved en vedtægtsbestemmelse etablere en bunden reserve til opfyldelse af særlige formål. Bundne reserver kan ikke udloddes som udbytte til kapitalejerne.

Mange demokratiske virksomheder ønsker ifølge Ekspertarbejdsgruppen om demokratiske virksomheder at sikre en del af aktiverne i virksomheden til fordel for kommende deltagere. De ønsker ligeledes, at fremtidige deltagere ikke skal kunne sælge ud af eller opløse virksomheden og dermed inkassere den formue, som andre frivilligt har afgivet for at opbygge virksomheden.

Denne model kaldes i andelssektoren for "nøgen ind/nøgen ud" og indebærer, at det koster meget lidt eller ingenting at blive deltager i sådan virksomhed. Deltageren kan herefter straks nyde af fordelene ved samarbejdet, f.eks. brug af virksomhedens produktionsapparat. Omvendt får deltageren til gengæld intet eller meget lidt med sig, når deltageren udtræder af samarbejdet. Tanken bag denne model er, at man forlader samarbejdet på en måde, hvor det kan bestå til fordel for nye deltagere.

Nøgen ind/nøgen ud-modellen er uden muligheden for aktivsikring besværlig at håndhæve, da man uden etablering af en bunden reserve alene kan forsøge sig med vanskelige opløsningsbestemmelser i virksomhedens vedtægter. Problemet med denne metode er, at vedtægterne altid kan ændres med vedtægtsmajoritet. Derimod kan bestemmelser om aktivsikring ikke ændres eller ophæves uden Erhvervsstyrelsens godkendelse, jf. nærmere nedenfor.

Beslutning om aktivsikring og vedtægtsbestemmelse herom

En beslutning om aktivsikring skal vedtages enstemmigt af deltagerne på generalforsamlingen eller tilsvarende forsamling. Aktivsikring kræver, at der i vedtægterne vedtages bestemmelser om aktivsikring, om henlæggelse til den bundne reserve og om virksomhedens opløsning, jf. LEV § 19 h, stk. 2.

I vedtægtsbestemmelsen skal det fremgå, hvilke betingelser der gælder for aktivsikringen, f.eks. hvor meget og hvornår der henlægges til den bundne reserve, samt hvad der skal ske med den bundne reserve i tilfælde af virksomhedens ophør. Det er en forudsætning, at det fra vedtægtsbestemmelsen er muligt at fastslå, hvad der som minimum skal henlægges, og at bestemmelsen ikke overlader et frit skøn til ledelsen.

Erhvervsstyrelsen fører tilsyn med virksomhedernes vedtægtsbestemmelser om bundne reserver og opløsning af virksomheder, der har besluttet aktivsikring jf. LEV § 19 i, stk. 1, jf. LEV § 19 h, stk. 1. Vedtægtsbestemmelsen om den bundne reserve eller opløsning heraf kan kun ændres med Erhvervsstyrelsens godkendelse, jf. § 19 i, stk. 2.

Den bundne reserve i tilfælde af virksomhedens ophør

Ved virksomhedens ophør skal den bundne reserve kunne dækkes og anvendes i overensstemmelse med vedtægternes opløsningsbestemmelse, forud for en eventuel udbetaling til deltagerne.

I tilfælde af fusion med en anden V.M.B.A. overtager det fortsættende selskab den bundne reserve og tilsynet hermed på samme vilkår, som indtil fusionen var gældende, jf. LEV § 19 h, stk. 5.

Hvis virksomheden spaltes eller omdannes til et kapitalselskab, skal den bundne reserve udbetales iht. vedtægternes opløsningsbestemmelse, hvorefter aktivsikringen og tilsynet ophører, jf. LEV § 19 h, stk. 6.

--oOo--

Eventuelle spørgsmål i relation til ovenstående kan rettes til advokat Christoffer Galbo (E: cg@copenhagenlaw.eu, T: +45 26 22 09 77) eller stud.jur. Christine Lindhard Fridolf (E: clf@copenhagenlaw.eu, T: +45 24 94 71 88).

--oOo--

Nærværende skrivelse er en generel orientering og bør ikke anvendes som grundlag for konkrete dispositioner.